

УДК 377.004

Малицька І.Д., старший науковий співробітник,
Інститут цифровізації освіти НАПН України
irina_malitskaya@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ (МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД)

Надто швидкий і вимушений перехід до дистанційної освіти, спричинений пандемією COVID-19, корегує навчальні процеси у закладах освіти по всьому світу. Така ситуація прискорила пошуки сучасних форм і методів навчання. Міжнародні установи (ООН, ЮНЕСКО, ЄС, Рада Європи, ЮНІСЕФ) протягом усього цього періоду сприяють впровадженню в організацію освітнього процесу інноваційних технологій, підтримують учителів в опануванні ІКТ, набутті цифрової грамотності. Для забезпечення вільного і рівного доступу дітей до отримання знань під час карантину у березні 2020 року ЮНЕСКО ініціювало створення *Глобальної освітньої коаліції*, яка має на меті спільно з ІТ-партнерами впроваджувати інноваційні технології дистанційного навчання, використовуючи високотехнологічні, низькотехнологічні та нетехнологічні підходи [1]. Такі дії підтверджують спрямованість міжнародних освітніх систем на ефективну інтеграцію ІКТ в шкільну освіту, підтримку трансформації педагогічних методів, впровадженню інноваційних підходів до навчання, відкриттю нових можливості для учнів, надаючи їм відповідну підготовку для життя в суспільстві знань, що задекларовано у *Програмі дій Сталого розвитку 2030* (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development), затвердженої Генеральною Асамблеєю ООН у 2015 році [2].

Впровадження інноваційних освітніх технологій потребує досить високого рівня цифрової грамотності вчителя, підвищувати який необхідно постійно. Для набуття та вдосконалення цифрових навичок існує велика кількість курсів з підвищення кваліфікації педагогічних працівників як очно, так і в форматі онлайн, який розповсюджений особливо під час пандемії.

У глобальному інформаційному просторі розміщена велика кількість навчальних матеріалів, онлайн ресурсів з викладання різних предметів, більшість з яких англійською мовою. Вчителі мають можливість самостійно вибирати, вивчати й користуватися такими онлайн платформами, якщо вони володіють іноземною мовою. Український освітній простір останнім часом також уможлиблює віртуальний доступ до таких ресурсів.

Як нашими учителями, так й освітянами інших країн перевага надається освітнім ресурсам, які розміщені на офіційних сайтах університетів, міжнародних організацій, міністерств та відомств.

Одним з таких ресурсів є платформа *Глобальної освітньої коаліції ЮНЕСКО (Global Education Coalition)*, яка створена для співпраці та обміну досвідом в сфері освіти під час надзвичайного стану та після нього. Багатосекторальна коаліція об'єднує 175 інституційних партнерів із системи

ООН, громадянського суспільства, академічні кола та приватний сектор, ґрунтується на цінностях солідарності, спирається на існуючий досвід у сфері освіти та інновацій, особливо під час кризових ситуацій.

Для досягнення основних освітніх цілей своєї діяльності та їх практичній реалізації *Глобальною освітньою коаліцією* створено: Global Skills Academy, Global Teacher Campus та Global Learning House [3].

На сайті *Global Teacher Campus* розміщені *безкоштовні курси* для вчителів, які постійно оновлюються та доповнюються [4], наприклад:

Цифровий вчитель (MGIEP) - повний вступний курс для онлайн-навчання з акцентом на цифрову педагогіку. Охоплює навчання з використання цифрових технологій в освітньому процесі, допомагає розширити свої знання щодо цифрових інструментів та їх ефективного використання на практиці. Призначений як для початківців, так і для досвідчених користувачів технологій, які можуть удосконалити свої практичні навички. Курс доступний англійською мовою. Основні напрями:

- Дистанційне навчання
- Цифрова педагогіка
- Планування та розробка онлайн-курсів
- Введення в онлайн-навчання

Навчаємось викладати онлайн (Coursera) – практичний МООК, який допомагає самостійно створити або покращити вже розроблений онлайн-курс, навчитися планувати уроки, успішно використовуючи освітні технології (цілком онлайн або в змішаному контексті), ознайомитися з використанням ефективних методів онлайн-навчання та інших інноваційних освітніх технологій. Курс доступний англійською мовою, займає близько 18 годин. Основні напрями:

- Дистанційне навчання
- Змішане навчання
- Планування та розробка онлайн-курсів
- Методи онлайн-оцінки
- Введення в онлайн-навчання

Навчальні курси (ProFuturo) - добірка курсів для розвитку знань у галузі інновацій та ІКТ, сучасних методів та удосконалення цифрових навичок. Курси доступні англійською, іспанською, французькою та португальською мовами, займають від 5 до 40 годин кожен. Основні напрями:

- Дистанційне навчання
- Змішане навчання
- Планування та розробка онлайн-курсів
- Методи онлайн-оцінки
- Введення в онлайн-навчання
- Цифрова педагогіка

Майкрософт - Microsoft пропонує навчання вчителів через свою платформу Microsoft Education. Курси допомагають викладачам набути досвід та підвищити свій рівень володіння інструментами дистанційного навчання.

Таким чином, Microsoft підтримує безперервне професійне навчання, сприяє підвищенню рівня цифрової грамотності вчителя для успішного впровадження гібридного навчання. Курси доступні англійською мовою. Основні напрями:

- Дистанційне навчання
- Інструменти онлайн-навчання
- Цифрова педагогіка
- Змішане навчання

Віртуальний освітній простір відкриває багато можливостей для отримання знань і підвищення професійного рівня вчителя. Цифровізація освіти вимагає постійно опановувати новітні технології, які швидко розвиваються і поширюються. Використання цифрових освітніх технологій розширює можливості вчителя у викладанні різних предметів, мотивують учнів до набуття знань, їх саморозвитку. Успішність впровадження залежить не тільки від технічного оснащення, але й від рівня цифрової грамотності викладача, яку можна підвищувати завдяки освітнім проектам і курсам, що безкоштовно розміщені у віртуальному просторі.

Список використаних джерел

1. Сайт ООН. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/education/>
2. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development. URL: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E
3. Global Education Coalition. URL: <https://globaleducationcoalition.unesco.org/>.
Дата звернення 25.10.2022
4. Global Teacher Campus. URL: <https://globaleducationcoalition.unesco.org/global-teacher-campus>.
Дата звернення 25.10.2022